

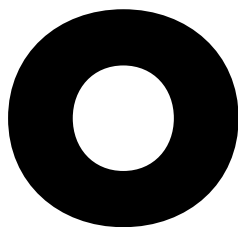

Школовањем на Универзитету одбране стичу се знања и вештине по највишим стандардима високог образовања, следећи богату традицију војног образовања наше земље. Уверен сам да сваке године у јединице Војске Србије шаљемо мотивисане и знањем наоружане офицере спремне да храбро и часно крену на нове дужности како би служили својој отаџбини. Све то је заслуга квалитетног наставног и командирског кадра, особља за подршку и наравно руководиоца организационих целина који њихов рад прате, усмеравају и вреднују. То и јесте највећа вредност нашег универзитета!

Генерал-потпуковник др Горан Радовановић
ректор Универзитета одбране

НАОРУЖАНИ ЗНАЊЕМ, ОПЛЕМЕЊЕНИ ВРЕДНОСТИМА

Пише Драгана МАРКОВИЋ

предностима школовања на Универзитету одбране, квалитету наставе и њеном прилагођавању савременим безбедносним изазовима, и у складу са тим потребама Војске Србије и Министарства одбране, о месту Универзитета одбране у систему високошкол-

ског образовања Србије, али и могућностима које научно утемељене војне науке отварају разговарамо са генерал-потпуковником др Гораном Радовановићем, ректором Универзитета одбране, у тренуцима када нове генерације кадета започињу своје школовање, а доскорашњи кадети, сада већ потпоручници, ступају на своје прве дужности наоружани знањем и оплемењени вредностима.

Након читавог низа одговорних дужности у Војсци Србије на месту ректора Универзитета одбране сте од 2018. године. Колико се у том периоду Универзитет мењао, прилагођавајући се све сложенијим изазовима времена? – У претходне четири године Универзитет одбране израдио је нову организациону структуру, прилагођену потребама развоја високог образовања и ефикаснијег функционисања Универзитета као интегралног дела МО. Високошколске јединице Универзитета одбране (Војна академија и Медицински факултет ВМА) акредитовале су нове студијске програме основних, мастер и докторских студија у више научних области, који су прилагођени потребама Војске Србије. Школа националне одбране је, као важна организациона целина Универзитета, уважавајући потребе Министарства одбране и Војске Србије, израдила нове наставне планове и програме Високих студија безбедности и одбране, Генералштабног и Командно-штабног усавршавања. За Основни командно-штабни курс израђен је нови

модел реализације, где је акценат стављен на самосталној припреми теоријских садржаја, док се примењени садржаји реализују у Школи националне одбране. Институт за стратегијска истраживања поново је акредитован као научни институт у више области у пољу друштвено-хуманистичких наука. Велики помак направљен је по питању побољшања смештајних капацитета, односно подизања квалитета живота код ученика средњих војних школа и полазника у Школи националне одбране. Део смештајних и образовних капацитета Војне гимназије и Војне академије су реновиран и прилагођени потребама ученика и кадета. Зграда Школе националне одбране реновирана је у потпуности и у њој се налазе најсавременији смештајни и учioniчки простори израђени у складу са потребама школовања. Да би се побољшао квалитет постојећег наставног кадра, задржао стручни кадар и створили услови за повећану заинтересованост и мотивисаност припадника Војске Србија да буду наставници на Универзитету одбране (наставно особље у катедрама које реализују садржаје из војних наука поред услова за избор у звање, морају имати и искуства у командовању јединицама Војске Србије), предложен је и усвојен модел додатног вредновања наставног кадра уз задовољавање норми прописаних одговарајућим стандардима. Дугогодишње искуство, заједно са праћењем савремених светских токова у високом војном образовању и бригом државе Србије за њену војску, као и разумевање министра одбране омогућавају нам да своју мисију, из године у годину, успешно извршавамо.

Како бисте у најкраће дефинисали профил Универзитета одбране у овом тренутку?

– Универзитет одбране као самостална високошколска установа реализује школовање и усавршавање кадра за потребе Војске Србије у складу са стандардима високог образовања. Његова специфичност огледа се у томе да знања стечена кроз академско општеобразовне и научно-стручне предмете наши кадети, студенти и полазници примењују у пракси тако што изучавају стручно-апликативне предмете и реализације стручне праксе и посебне облике наставе на терену. Циљеви и садржаји наших студијских програма и програма усавршавања постављају се на основу дефинисаних стручних профила и потребних компетенција кадра за обављање одређених дужности.

Највећа предност нашег универзитета јесте квалитет људи који су посвећени свом послу, било да су командири, команданти, наставници, продекани, проректори, особље у логистичкој подршци или администрацији. Сви они својим радом и јединственим доприносом утичу на развој делатности војног образовања.

Војно школство у Србији бележи традицију дужу од 170 година... Какво је данас место Универзитета одбране у систему високошколског образовања Србије?

– Универзитет одбране део је академске заједнице Републике Србије. Члан је Конференције универзитета Србије, коју чине сви акредитовани универзитети у Републици Србији. Кроз ову институцију наш универзитет доприноси унапређењу наставно-научне делатности у високом образовању и побољшању квалитета образовног, научноистраживачког и стручног рада. Између Универзитета одбране и других универзитета чланица Конференције универзитета Србије постоји размена наставног особља. Такође, наставни и научни кадар универзитета заједно са другим универзитетима и факултетима учествује у реализацији 15 научноистраживачких пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја.

Војне науке добиле су своју научну утемељеност, после дугогодишњег залагања, а на предлог Универзитета одбране. Колико је то битно и какве могућности отвара?

– Научна утемељеност војних наука даје много већи значај војном сегменту образовања, који је сам по себи довољно засебан, специфичан и различит од свих других сфера друштвеног живота, па тако и свих познатих научних и стручних области. Након нормативног уређења области војних наука и њиховог сврставања у систем наука у Републици Србији акредитован је студијски програм основних академских студија у области војних наука на коме се школују будући официри рода пешадије, артиљерије,

окопних јединица, инжињерије и речних јединица. У току је процес акредитације студијског програма мастер академских студија у области војних наука чији је циљ оспособљавање официра за решавање сложених организационих и функционалних проблема у Министарству одбране и Војсци Србије, односно обављање одговарајућих дужности у оквиру видова, родова и служби у Војсци Србије, односно одговарајућих дужности у Министарству одбране. Такође, у процесу акредитације је студијски програм докторских академских студија из области војних наука, чији је циљ постизање научних способности и академских знања и вештина из области војних наука, с тежиштем на проблемима који се јављају током реализације задатака и мисија Војске Србије.

Овако постављен циљ битан је за припремање официра за најсложеније руководеће дужности, наставничке или истраживачке, у области војних наука, развоја способности за решавање проблема уз примену савремених научних метода и поступака, повезивања основних знања из

Ове године се, у зависности од војне школе, пријавио већи број кандидата, али морамо и даље сви заједно иредузимати мере и активности на промоцији војног позива и стварању боље услове како би млади људи били још заинтересованији за упис у војне школе. Забележен је и не само бољи одзив кандидата за школовање будућих њилоша него је и већи број кандидата успешно савладао селекцију. Универзитет одбране је на основу приоритета Војске Србије, а ради боље пријеме кандидата за њилоше, основао ваздухопловно одељење у Војној гимназији.

различитих области и њихове примене, развоја способности праћења савремених достигнућа у војној науци и струци, као и примене стечених знања и вештина.

У обраћању на округлом столу „Војне науке и развој способности Војске Србије”, одржаном прошле године, рекли сте: „Тренутне трансформације војних снага, еволуција информационог друштва и технолошка експанзија одређују појаву нових и трансформацију постојећих принципа у вези са употребом војске на бојном пољу, захтевајући редефиницију постојећих доктринарних концепата. Тежња ка развоју научног приступа у циљу употребе војних снага и избегавања било каквог изненађења пре и током конфликта сваке врсте изискује прилагођавање захтевима нових ризика и претњи...”. Колико је, у том смислу, наставни програм Војне академије и Школе националне одбране прилагођен потребама Војске Србије и Министарства одбране?

– Наставни планови и програми у Школи националне одбране и студијски програми Војне академије конципирани су тако да се њихови садржаји мењају и прилагођавају променама у техничко-технолошкој и организационој сфери Војске, али и појавама нових изазова и претњи безбедности. Тако смо на Командно-штабном усавршавању увели нови предмет на коме се изучавају садржаји из савремених система наоружања и војне опреме. Циљ изучавања тих садржаја је проширење знања о трендовима развоја савремених система наоружања ради њихове интеграције и ефикасног коришћења у здруженим операцијама. Наши наставници активно учествују у тимовима за израду доктринарних докумената које формира Војска Србије, део наставног особља укључен је и у реализацију пројеката развоја наоружања и војне опреме. Важно је напоменути да Универзитет одбране реализује и размену наставног особља са иностраним војнообразовним институцијама ради стицања нових знања, способности и искустава како бисмо их применили у реализацији садржаја из области војних наука.

Колико сте задовољни селекцијом кадета школске 2022/2023. године, имајући у виду резултате пријемних испита?

– Када је у питању процес селекције, ове године се, у зависности од војне школе, пријавио већи број кандидата, али морамо и даље сви заједно предузимати мере и активности на промоцији војног позива и стварати боље услове како би млади људи били још заинтересованији за упис у војне школе. Забележен је не само бољи одзив кандидата за школовање будућих пилота него је и већи број кандидата успешно савладао селекцију. Универзитет одбране је на основу потреба Војске Србије, а ради боље припреме кандидата за пилоте, основао ваздухопловно одељење у Војној гимназији.

Процес селекције за упис у војне школе спроводи се по веома строгим критеријумима и реализујемо га заједно са

свим организацијским целинама МО и командама и јединицама ВС, на чему сам им посебно захвалан.

Универзитет одбране спаја образовну и научноистраживачку делатност за потребе Министарства одбране и Војске Србије. Где су наши најзначајнији домети у научноистраживачкој делатности?

– Научноистраживачка делатност у Универзитету одбране реализују се кроз основна, примењена и развојна истраживања у оквиру већег броја научноистраживачких пројеката. Научноистраживачки пројекти припадају различитим научним областима и реализују се у Институту за стратегијска истраживања, као и на Војној академији и Медицинском факултету ВМА. Резултати истраживања користе се за унапређење система одбране и у наставном процесу на различитим нивоима школовања и усавршавања. Резултати истраживања доступни су академској и широј јавности у тематским зборницима националног и међународног значаја, монографијама и научним чланцима. Новом организацијом Универзитета одбране обезбедили смо да наше високошколске установе буду носиоци припреме пет научно-стручних часописа (*Војно дело*, *Војноисторијски гласник*, *Војнотехнички гласник*, *Војносаниџејски преглед* и *Нови гласник*), чији је издавач Универзитет одбране, а који су препознати у академском заједници и високо категорисани од Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Наши истраживачи организују националне научне скупове, учествују на њима, као и на међународним научним скуповима, размењујући резултате истраживања, искустава и виђења о проблемима од значаја за одбрану. Поред наведеног, истраживачи Универзитета одбране припремају и достављају информације доносиоцима одлука о актуелним регионалним и глобалним безбедносним проблемима.

Универзитет одбране оријентисан је ка стварању, развијању и побољшању сарадње са бројним домаћим и страним универзитетима, али и са интернационалним организацијама које се тичу високог образовања, као и са цивилним сектором, када је у питању шира платформа безбедности... Колико сте задовољни том сарадњом и какви су њени резултати?

– Универзитет одбране има развијену сарадњу са другим домаћим универзитетима, а са Универзитетом у Крагујевцу има два заједничка студијска програма на којима се школује кадар за потребе предузећа одбрамбене индустрија. Сарадња са иностраним универзитетима спроводи се учешћем у међународним пројектима Програма за унапређење образовања у области одбране – DEEP и Програма ERASMUS+.

Школовање на Високом студијама безбедности и одбране омогућава образовање и припрему полазника за мултидисциплинарно анализирање савременог безбедносног окружења, процену дугорочних политичко-безбедносних трендова уз развој сарадње са осталим чини-

Процес селекције за уџис у војне школе сироводи се њо веома сџроџим криџеријумима и реализујемо ња заједно са свим орџанизацијским целинама Министарсџтва одбране и командама и јединицама Војске Срџије, на чему сам им џособно захвалан

оцима система националне безбедности и одбране.

Испраћајуџи кадете завршних година, сада већ потпоручнике, на њиховој промоцији рекли сте: „У овом свечаном тренутку не заборавите да ње основа и водиља вашег будућег рада бити знање, кодекс части официера, однос према својим претпостављенима и потчињенима и изнад свега љубав према отаџбини“. На који начин се таква вредносна систем током школовања уграђује у кадете Универзитета одбране? Претпостављам и да традиција у свему томе има битну улогу...

– Школовање на Универзитету одбране има две димензије – образовање и васпитање. За обављање официрских дужности посебну важност има васпитање кадета на коме свакодневно раде командири водова, начелници класа и наставници. Поред свакодневног рада у учионицама и на терену, наши кадети изучавају и садржаје из војне етике и морала војске и усвајају вредности из кодекса части официера.

Нема сумње да на успешност командовања у великој мери утиче сама личност командира или команданта, стил његовог рада, његове доминантне особине, услови у организацији, као и природа посла. Зато је и разумљиво што

су многи теоретичари у својим настојањима да проникну у проблем успешног вођења често полазили од личних својстава (особина) појединца као што су: познавање посла, интелигенција, спремност на прихватање рационалног ризика, комуникативност, самопоуздање, енергичност, амбициозност, поштење и интегритет, мотивисаност, креативност и флексибилност.

Шта је то што издвајате као највећу вредност школовања на Универзитету одбране, имајуџи у виду и Војну академију и Медицински факултет ВМА?

– Школовањем на Универзитету одбране стичу се знања и вештине по највишим стандардима високог образовања, следећи богату традицију војног образовања наше земље. Уверен сам да сваке године у јединице Војске Србије шаљемо мотивисане и знањем наоружане официре спремне да храбро и часно крену на нове дужности како би служили својој отаџбини и њеним грађанима. Све то је заслуга квалитетног наставног и командирског кадра, особља за подршку и наравно руководиља организационих целина који њихов рад прате, усмеравају и вреднују. То и јесте највећа вредност нашег универзитета!!

Фото: Горан Станковић